

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 maja 2022 r.

Pozycja 89

POSTANOWIENIE

z dnia 1 marca 2022 r.

Sygn. akt Ts 6/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński – przewodniczący

Wojciech Sych – sprawozdawca

Rafał Wojciechowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 12 maja 2021 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej J.S.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 stycznia 2021 r. (data nadania), J.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, zakwestionował zgodność art. 48 § 1 oraz art. 49 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.) z art. 2, art. 45 ust. 1 oraz art. 178 ust. 1 Konstytucji.

2. Skargę wniesiono w związku z następującą sprawą:

Pismem z 17 kwietnia 2019 r. skarżący złożył do Sądu Rejonowego w W. (dalej: Sąd Rejonowy) skargę o wznowienie postępowania. Zarządzeniem Sądu Rejonowego z 5 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]; dalej: zarządzenie z 5 listopada 2019 r.) skargę zwrócono z uwagi na nieusunięcie braków formalnych w zakreślonym terminie. Pismem z 11 grudnia 2019 r. skarżący wniósł o wyłączenie z udziału w sprawie sędziego, który wydał zarządzenie z 5 listopada 2019 r. wywodząc, iż jest ono niezgodne z prawem. Postanowieniem Sądu Rejonowego z 10 stycznia 2020 r. (sygn. akt [...]) wniosek skarżącego o wyłączenie sędziego został oddalony, na co skarżący wniósł zażalenie. Zostało ono oddalone postanowieniem Sądu Rejonowego z 25 września 2020 r. (sygn. akt [...]), które w skardze konstytucyjnej wskazano jako ostateczne orzeczenie wydane w sprawie objętej wniesioną skargą. Kwestionowanym w skardze przepisom skarżący zarzucił, że – stanowiąc podstawę ostatecznego orzeczenia – doprowadziły do naruszenia jego konstytucyjnych wolności lub praw, gdyż wydanie orzecz-

nia niezgodnego z prawem nie stanowi podstawy do wyłączenia sędziego w postępowaniu cywilnym.

Postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z 12 maja 2021 r. odmówiono nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. W uzasadnieniu wyjaśniono, że wskazany w skardze sposób naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego nie pokrywa się z załączonymi do skargi orzeczeniami, których treścią Trybunał jest związany. Zarzut naruszenia Konstytucji skarżący oparł bowiem na argumencie, że wydane w jego sprawie zarządzenie z 5 listopada 2019 r. było niezgodne z prawem. Ocena ta nie znalazła jednak podstawy w orzeczeniach załączonych do skargi konstytucyjnej, z których wynikało, że sędzia, której wyłączenia domaga się skarżący, podejmuje wszelkie decyzje procesowe terminowo i w oparciu o obowiązujące przepisy. Z tego względu Trybunał ocenił, że skarga nie spełnia przesłanek określonej w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK, a ponadto zmierza do zakwestionowania prawidłowości (poprawności) orzeczeń wydawanych w sprawie, w związku z którą została wniesiona, podczas gdy Trybunał Konstytucyjny nie jest uprawniony do kontrolowania aktów stosowania prawa. Postanowienie Trybunału zostało doręczone 18 maja 2021 r.

3. Na postanowienie Trybunału z 12 maja 2021 r. skarżący, reprezentowany przez tego samego pełnomocnika, pismem z 25 maja 2021 r. (data nadania) wniósł zażalenie, domagając się nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. W załączeniu zażalenia skarżący przedłożył, poświadczone za zgodność z oryginałem postanowienie Sądu Okręgowego w W. XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy z 27 stycznia 2021 r. (sygn. akt [...]), uchylające zarządzenie z 5 listopada 2019 r. Załączone postanowienie nie zawiera uzasadnienia i zostało doręczone skarżącemu 18 lutego 2021 r. (wskazana data wynika z informacji zamieszczonych na kopercie, w jakiej orzeczenie to zostało doręczone), a więc po upływie terminu wniesienia skargi konstytucyjnej. Wydanie tego postanowienia stanowi – zdaniem skarżącego – dowód, iż wskazany w skardze konstytucyjnej sposób naruszenia pokrywa się z orzeczeniami wydanymi w sprawie, której skarga konstytucyjna dotyczy. Z tego względu skarżący wywodził, że skarga spełnia wymóg wynikający z art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK. W zażaleniu skarżący wyjaśnił także, z jakich względów zarządzenie z 5 listopada 2019 r. należało uznać za niezgodne z prawem, co w konsekwencji wydania postanowienia Sądu Rejonowego z 25 września 2020 r. (sygn. akt [...]), doprowadziło do naruszenia art. 2, art. 45 ust. 1 oraz art. 178 ust. 1 Konstytucji.

4. Pismem z 18 czerwca 2021 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącego uzupełnił zażalenie o sporządzone i podpisane osobiście przez skarżącego oświadczenie dotyczące zasadności skargi konstytucyjnej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał w składzie trzech sędziów rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK).

2. Mając na względzie argumentację przedstawioną w zażaleniu, Trybunał Konstytucyjny przypomina, że oceniając wskazany w skardze konstytucyjnej sposób naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności skarżącego, związany jest zarówno zakresem zaskarżenia (art. 67 ust. 1 u.o.t.p.TK), jak i treścią załączonych do skargi konstytucyjnej orzeczeń (art. 53

ust. 2 pkt 1-2 u.o.t.p.TK). Z mocy art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK ciężar uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie, spoczywa bowiem na skarżącym (zob. postanowienie pełnego składu TK z 22 lipca 2015 r., sygn. SK 20/14, OTK ZU nr 7/A/2015, poz. 115).

Zarzut naruszenia swoich konstytucyjnych wolności lub praw skarżący oparł na argumentie, że rozpoznający jego sprawę sędzia nie został przez Sąd Rejonowy w W. (dalej: Sąd Rejonowy) wyłączony, mimo iż w sprawie tej wydał zarządzenie z 5 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]; dalej: zarządzenie z 5 listopada 2019 r.), które, zdaniem skarżącego, było niezgodne z prawem. Jednak w uzasadnieniu postanowienia Sądu Rejonowego z 10 stycznia 2020 r. (sygn. akt [...]) stwierdzono, iż wniosek o wyłączenie sędziego był bezzasadny. Ocena ta utrzymana została postanowieniem Sądu Rejonowego z 25 września 2020 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie z 25 września 2020 r.), które w złożonej skardze wskazano jako ostateczne rozstrzygnięcie. Kwestionowane w skardze przepisy nie zostały zatem zastosowane w taki sposób, w jaki przedstawił to skarżący. Dopiero w załączeniu zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze dalszego biegu, skarżący przedłożył odpis postanowienia Sądu Okręgowego w W. XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy z 27 stycznia 2021 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Okręgowego z 27 stycznia 2021 r.), uchylającego zarządzenie z 5 listopada 2019 r. Wydając postanowienie z 25 września 2020 r., Sąd Rejonowy rozstrzygał więc sprawę wniosku o wyłączenie sędziego, nie opierając się o wydane później postanowienie Sądu Okręgowego z 27 stycznia 2021 r. Wobec tego, że skarżący jednoznacznie wskazał ostateczne orzeczenie (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), treścią którego Trybunał – oceniając wskazany sposób naruszenia – jest związany, zasadnie odmówiono nadania skardze dalszego biegu, stwierdzając, że kwestionowane w skardze przepisy zostały zastosowane w sprawie w inny sposób, niż to wskazał skarżący.

3. Odnosząc się natomiast do argumentów sformułowanych w zażaleniu, że skarga – wbrew ocenie wyrażonej w postanowieniu Trybunału z 12 maja 2021 r. – nie zmierza do zakwestionowania jednostkowego aktu stosowania prawa Trybunał uznał, że skarżący nie podważył skutecznie tej oceny. W dalszym ciągu nie powołał argumentów przedstawiających istnienie jednolitej, powszechnej i stałej wykładni kwestionowanych przepisów, stanowiącej źródło ich niezgodności z Konstytucją. W szczególności nie jest wystarczającym dowodem w tym zakresie stwierdzenie, że „[p]rzypadek Skarżącego nie jest odosobniony – sądy w Polsce nie traktują wydawania niezgodnych z przepisami prawa orzeczeń jako przesłanki wyłączenia sędziego, na co zresztą wskazał Sąd Rejonowy (...) w postanowieniu z (...) [...] (...), przytaczając chociażby postanowienie Sądu Najwyższego z (...) 21 sierpnia 1970 r. I PZ 41/70” (uzasadnienie zażalenia, s. 9). Z powyższych względów Trybunał nie mógł przeprowadzić – zgłoszonych na zasadzie art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK – argumentów na okoliczność, iż zarządzenie z 5 listopada 2019 r. było niezgodne z prawem. Dowód na tę okoliczność stanowić mogło stosowne rozstrzygnięcie wyrażające taką ocenę. Jednak rozstrzygnięcie to, jako wydane po doręczeniu skarżącemu ostatecznego orzeczenia i jako niezłączone do skargi konstytucyjnej, nie mogło stanowić elementu uzasadnienia orzeczeń wydanych – odpowiednio – w rozpoznawanej przez sąd cywilny sprawie o wyłączenie sędziego, ani w sprawie wniesionej do Trybunału skargi konstytucyjnej.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.